

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <i>IV/422-2/2015</i>	
Érkezett: 2015 FEBR 26.	
Példány: <i>1</i>	Kezelőiroda:
Melléklet: <i>0</i> db	<i>mu</i>

IV/422-1/2015.**Tisztelt Alkotmánybíróság !**

Kondrák Mihály ([REDACTED] szám alatti lakos) **indítványozó a Miskolci Törvényszék 2.Pf.21.268/2014/3. számú jogerős ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszom kapcsán a IV/422-1/2015. számon közölt hiánypótlási felhívásnak** az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 52. §-ának (1b) pontjában foglaltak szem előtt tartásával **a következők szerint teszok eleget** és tisztelettel kérem a már benyújtott és most kiegészített alkotmányjogi panaszom befogadását az Abtv. 29. §-a alapján:

Az Abtv. 52. §-a (1b) pontjának a) alpontja:

Az indítványom elbírálására az Alkotmánybíróság hatáskörét Magyarország Alaptörvénye 24. cikke (2) bekezdésének d) pontja, a 24. cikke (3) bekezdésének b) pontja, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 2. §-a, 29. §-a, 43. § (1) bekezdése állapítja meg, az indítványozói jogosultságomat az Abtv. 27. §-a szerinti, alperesként az egyedi ügyben való érintettségem alapozza meg.

Az Abtv.52. § (1b) pontjának c) alpontja:

Az Alkotmánybíróság által vizsgálni kért bírói döntés a Tiszaújvárosi Járásbíróság előtt 12.P.20.047/2014. szám alatt a Debreceni Közlekedési Zrt. (4025 Debrecen Salétrom u. 3.) felperes által ellenem indított perben hozott 8. sorszámú elsőfokú ítélet ellen az általam előterjesztett fellebbezés folytán hozott, a Miskolci Törvényszék 2.Pf.21.268/2014/3. számú ítélete.

Az Abtv.52. § (1b) pontjának d) alpontja:

A Miskolci Törvényszék 2.Pf.21.268/2014/3. számú jogerős ítéletét érdemben befolyásolta az, hogy a döntését az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) és (7) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz és a jogorvoslathoz való alapjogom megsértésével hozta meg.

Az Abtv.52. § (1b) pontjának b) alpontja:

Az Alaptörvényben az igazságszolgáltatással összefüggésben biztosított tisztességes eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jogom sérelmének a lényege abban áll, hogy a törvényszék az elsőfokú ítélet felülbírlata során az ítéletét a (másodfokú eljárását kezdeményező) fellebbezési kérelemhez és indokaihoz való kötöttségét figyelmen kívül hagyva hozta meg. Az ítéletének indokolásából (hiányából) következően nem vizsgálta az ügy érdemi elbírálásánál irányadó jogszabályi rendelkezések téves alkalmazására, az elsőfokú bíróság ítéletének jogszabálysértő voltára alapított, indokait támadó fellebbezésem jogi érveit. Emiatt a fellebbezésem tényleges elbírálás nélkül maradt, ezáltal nem érvényesült a hatékony rendes jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogom.

A jogorvoslathoz és a bíróság tisztességes eljáráshoz való, alaptörvényben garantált jogom akkor érvényesült volna, ha a rendes jogorvoslat során a fellebbviteli bíróságként eljáró törvényszék érdemben döntött volna a fellebbezésemről, állást foglalt volna az ügy érdemi elbírálásának alapjául szolgáló jogszabály téves alkalmazásáról, a fellebbezési kérelemnek az elsőfokú ítélettől eltérő jogi indokairól. Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolása során figyelmen kívül hagyott, a fellebbezésemben alkalmazandóként az elsőfokú ítéletben felhívottaktól eltérő jogszabályok felhívása kizárta a Pp. 254. § (3) bekezdés alapján, a fellebbezési érvek értékelésének, felhívott

jogszabályok alkalmazhatósága kizárása jogi indokának a teljes mellőzésével az első fokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását. A másodfokú bíróság indokolási kötelezettsége kiterjed a fellebbezés lényegét jelentő jogszabály-értelmezéssel kapcsolatos álláspontjának kifejtésére (BH2003. 240.).

A polgári jogi kötelezettségemről hozott jogerős és végrehajtható, véglegesen marasztaló bírói döntés indokbeli hiánya folytán egyéni jogvédelmemet megalapozó módon nem jutott érvényre az ügyemben az engem, mint felet védő tisztességes eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jog. Ezáltal nem érvényesült a bíróság eljárásával és döntésével szemben az Alaptörvényben biztosított jogokból fakadó objektív követelmény, a törvényszék eljárásának, az annak során hozott jogerős döntésének az Alaptörvénnyel való összhangja. A törvényszék elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezéseit helybenhagyó döntését érdemben befolyásolta az alapjogi sérelem, az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) és (7) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése. A jogi indokai hiányában nem állapítható meg az, hogy a fellebbezés jogi érveinek az értékelése esetén az érdemi döntés tartalma a meghozottal azonos lett volna.

Az Abtv. 52. § (1b) pontjának e) alpontja:

Az indokolás arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikkének az (1) és (7) bekezdésében foglalt rendelkezésével:

A tisztességes eljáráshoz való jog követelményrendszerének alaptörvényi szabályai az egyes bírói döntések számára is alkotmányos mércéül szolgálnak. Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog tartalmát az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás részeként megjelenő jogként határozta meg. Az Alkotmánybíróság által is irányadónak tekintett, a strasbourgi Emberi Jogok Bíróságának az indokolt bírósági döntéshez fűződő jog tekintetében kialakított gyakorlatában a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be; a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot; nem felel meg az Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben.

Álláspontom szerint az indokolt bírói döntéshez fűződő jog része nemcsak a tisztességes eljárásnak, hanem a hatékony rendes jogorvoslathoz való jognak is. A rendes jogorvoslatra vonatkozó, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében garantált alapvető jog a bírói hatáskörbe utalt jogvitákban nem a bírói szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás pusztán lehetőségének az alaptörvényi biztosítását jelenti. A jogorvoslathoz való jognak immanens tartalma kell, hogy legyen a jogorvoslás tényleges érvényesüléséhez fűződő jog is, a jogsérelem orvosolhatóságának biztosítása a fellebbezés jogi érveinek a tükrében a fellebbezett határozat indokolásában megjelenített tényleges felülvizsgálatával.

Az Alkotmánybíróság 7/2013. (III. 1.) AB határozatában az indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye kapcsán kifejtettek szerint „az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. *Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása*, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen

megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.” [34]

A jogsérelem megállapítására okot ad az adott eljárásra irányadó rendelkezések megsértése is (21/2014. (VII. 15.) AB határozat [60] [90]).

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) 13. §-ának (1) bekezdése is előírja a bíróság számára, hogy a határozatát - ha törvény másképpen nem rendelkezik - indokolni köteles. Az indokolás csak a fellebbezéssel nem támadható ún. pervezető, az egyoldalú kérelemnek helytadó végzések, illetve a Pp. 136. § (3) bekezdés alapján kibocsátott bírósági meghagyás esetén mellőzhető. A Pp. 221. § (2)-(5), és a 254. § (3) bekezdés csak az ítélet rövidített (egyszerűsített) indokolását teszi lehetővé. A fellebbezés folytán a másodfokú bíróság a Pp. 11. §-ának (4) bekezdés alapján három hivatásos bíróból álló tanácsban jár el, a Pp. 239. § utaló szabálya folytán irányadó 220. § (1) bekezdés d) pontja értelmében az írásbafoglalt ítéletnek tartalmaznia kell a rendelkező részen túl az indokolást is. A másodfokú bíróság összetétele garanciája kell, hogy legyen a jogerős döntés meghozatalakor a magasabb szakmai, hivatásrendbeli követelmény érvényesülésének, a fellebbezésben felhozott jogi érvek tényleges megvizsgálásának, értékelésének, és az annak során kialakított szakmai véleménynek az ítélet indokolásában történő megjelenítésének. A Pp. 221. § (1) bekezdése értelmében az ítélet indokolásában hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyek a bíróság ítélete alapszik. Ezek a jogszabályok pedig a perbevitt jogvitával érintett igény elbírálására irányadó anyagi jogi rendelkezések. Az indokolás lényegi tartalma a jogi következtetés – az alkalmazandó jog kiválasztása, a kiválasztott jog alkalmazhatóságának vizsgálata, a jog alkalmazása és a megállapított tényre történő konkretizálása, a döntésnek jogszabályi hivatkozással alátámasztott indoka (a döntés jogi okfejtései).

A bíróság indokolási kötelezettségének kiemelt jelentőségét adja a kisértékű perekben az, hogy a perrend általános szabályaitól eltérően a perorvoslatok lehetősége korlátozott: rendes jogorvoslatként fellebbezésnek csak a Pp. 392. § (1) bekezdésben írtakra hivatkozással van helye, és a 271. § (2) bekezdés szerint nincs helye felülvizsgálatnak, a Pp. 270. § (2) bekezdése szerint a rendes jogorvoslat alapján hozott jogerős bírósági határozat jogszabálysértő voltának a kiküszöbölésére, a jogsérelem orvoslására hivatott rendkívüli jogorvoslatnak. Itt kell utalni arra is, hogy a felülvizsgálattal nem támadható jogerős ítélet kapcsán a nyilvánosság sem érvényesül, mert a Bsz. 163. §-ának (1) és (3) bekezdése értelmében az közzétenni sem kell.

A fentiekből következően a törvényszék a másodfokú ítéletében a jogi indokolás mellőzésével a fellebbező félnek a jogorvoslatához való alkotmányos jogát nem kezelheti formális jogként. Az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálja felül: ez egyidejűleg jog és kötelezettség is a rendes jogorvoslat során eljáró bírói tanács számára. A felülbírálat során nem pusztán a [részben vagy egészben] megváltoztatásra irányuló fellebbezési kérelemről, hanem annak a fellebbezésben felhozott indokairól is köteles állást foglalni. Ez következik a fellebbezés Pp. 392. § (1) bekezdésben írt kötelező tartalmi elemeit meghatározó, annak hiánya esetén érvényesülő eljárásjogi jogkövetkezményből, a Pp. 237. §-a alapján a hiányos tartalommal előterjesztett fellebbezés érdemi vizsgálat nélküli, hivatalbóli elutasításából is.

Az alapul fekvő egyedi ügyben az indokolás hiánya az indítványozó által a fellebbezésében megfogalmazott, világosan és pontosan körülírt, választ igénylő, a jogvita érdekét érintő, a mikénti eldöntésre kiható lényeges kérdéseket érint. A törvényszék nem adott számot a fellebbező félnek az ügy jogi megítélése szempontjából lényeges körülményeit érintő, jogi érvekkel alátámasztott érveiről. A törvényszék részéről az indokolás, a bírói jogi érvelés hiánya folytán csak arra vonható le következtetés, hogy az ügyet jogerősen és véglegesen eldöntő fellebbezési bírói fórumként - a jogvitát érdemben és véglegesen lezáró bírói döntést érdemben befolyásoló módon -

nem vette figyelembe az általam, mint alperes által előterjesztett fellebbezési kérelemben felhozott jogi érveket, a fellebbezési kérelmemet nem vizsgálta meg. Ezzel sérült az indokolt bírói döntéshez fűződő jog, nem teljesült - az egyedi ügyben hozott bírói döntések megítéléséhez is alapul szolgáló tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő - hatékony bírói jogvédelem követelménye, a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való alkotmányos jogom nem jutott érvényre. Az ítélet indokolása nem elégíti ki azt a minimális tartalmi követelményt, hogy a Pp. rendelkezéseinek megfelelően az elsőfokú bírói döntés törvényességét érintő, a fellebbezésben jelölt lényeges kérdéseket kellő mélységben vizsgálja meg, és ennek indokait döntésében részletesen mutassa be. Mindezek következményeként a bírói ítélet nem bír meggyőző erővel, amit a rendelkező rész és annak indokolása csak együtt ad. A bírói út biztosítása nem pusztán formalitás, a végleges döntésről szóló másodfokú bírósági eljárás nem nélkülözheti a tisztességes eljárás követelményeit. Ez csak akkor valósul meg, ha a bíróság a perbe vitt kérdést valóban elbírálja.

A törvényszék a fent jelölt alapjogok sérelmét okozó és érdemi döntését befolyásoló módon a számára indokolási kötelezettséget előíró eljárási törvényt az egyedi jogvitámban nem az Alaptörvény – a bíróságok számára a jogalkalmazásuk során az értelmezés alkotmányos kereteit kijelölő - 28. cikk első mondatának megfelelően, nem az eljárására irányadó törvényi rendelkezések céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte és alkalmazta, nem a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében meghatározott, a hatékony rendes jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését szolgáló követelményeknek megfelelően alkalmazta.

Az Abtv. 52. § (1b) pontjának f) alpontja:

Kérem, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Miskolci Törvényszék 2.Pf.21.268/2014/3. számú ítéletének a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét, és azt semmisítse meg. A bírói döntés megsemmisítésével küszöbölje ki a jogerős ítélet alaptörvény-ellenességét, szerezzen érvényt az Alaptörvényben biztosított alkotmányos alapjogaimnak, az Alaptörvény rendelkezéseit érvényre juttató alkotmányos követelményeknek.

Megítélésem szerint a panaszom tárgyát képező eseti jogalkalmazói döntés alkotmányosságának a vizsgálata az egyedi jogvitán túlmutató jelentőségű. A panaszom befogadása és érdemi vizsgálata során az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként megfogalmazhatja a polgári jogi kötelezettség tárgyában történő döntéshozatallal szemben támasztott alkotmányos követelményeket (mint tette azt pl. a 3/2013. (II.14.) és a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatában).

Ennek a jelentőségét két körülmény adja: egyrészt a bírói döntések Bszi. 163. §-a és a Pp. 119. § (7) bekezdése szerint megvalósuló nyilvánossága, másrészt a felvetett kérdés aktualitása, amelyet a jogalkalmazás egységének a biztosítása érdekében a Kúrián a közlemültben folyt joggyakorlat elemzés igazol.

A Kúria 'A perorvoslati bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlata' tárgyában a honlapján közzétett összefoglaló véleményében - többek között - vizsgálta az indokolási kötelezettséget is. Idézi a Legfelsőbb Bíróságnak a jogerős ítéletet hatályon kívül helyező, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasító Pfv.I.20.514/2010/7. számú határozatát. Abban az ügyben a felperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében eljárási és anyagi jogszabályokra hivatkozva részletesen kifejtette jogi álláspontját, amelyben az elsőfokú eljárás során előadottakhoz képest újabb jogi érveket is megfogalmazott. Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság terhére rótta azt, hogy ezeket az érveket érdemben nem bírálta el, így az ügy érdemi elbírálására kihatóan megsértette a Pp. 221. § (1) bekezdésében szabályozott indokolási kötelezettségét. A másodfokú bíróság indokolási kötelezettsége ugyanis kiterjed a fellebbezés lényegét jelentő jogszabály értelmezésével kapcsolatos álláspontjának kifejtésére. A Pp. 254. § (3) bekezdése kétségkívül lehetővé teszi a másodfokú bíróság számára rövidített indokolással ellátott ítélet hozatalát, ez azonban nem mentesíti az alól a kötelezettsége alól, hogy kifejtse, a fellebbezés indokait miért tartja alkalmatlannak az elsőfokú ítélet megváltoztatására (XVIII/11).

A Kúria honlapján hozzáférhető a Kúria kollégiumainak a tevékenységét érintően a határozatszerkesztés vizsgálatára felállított joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleménye is, amelyet a Kúria Büntető Kollégiuma, Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiuma és Polgári Kollégiuma együttes ülésén 2014. január 27-én megvitattott és elfogadott.

A vélemény 'A jog-gyakorlat elemzés célja' cím alatt rámutat arra is, hogy „... jogos elvárás akár a konkrét jogvitában érdekelt személy, akár a jogkereső közönség részéről, hogy egy egyedi határozaton keresztül megismerhesse és megérthesse annak a bírói döntésnek a jogi indokolását, amely a határozat alapjául szolgál. Ehhez pedig elengedhetetlen a határozat áttekinthető szerkesztése és a döntés indokainak világos és meggyőző levezetése. .. A határozat szerkesztése és indokolása így átláthatósága és kiszámíthatósága révén az ítékezés alkotmányosságának garanciális elemévé válik.”

A vélemény 'A javaslatok általános összefoglalója' cím alatt – a felülvizsgálati döntés kapcsán, de valamennyi, különösen a felülvizsgálati kérelemmel nem támadható, rendes jogorvoslat során hozott jogerős érdemi bírói döntésre irányadónak tekinthető módon - az indokolás kapcsán elengedhetetlennek tartja az adott döntés szükséges és elégséges indokainak a kifejtését, az adott eljárásra irányadó eljárási szabályok és a konkrét ügyben elbírálendő kérelmek által megszabott keretekhez való igazodást. „A felülvizsgálati kérelem ismertetése során az abban megjelölt – „sérelemzett” – jogszabályhelyek felsorolása nem mellőzhető. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a Kúria is köteles a fél által szükségtelenül megjelölt jogszabályhelyek mindegyikével kapcsolatos álláspontjának kifejtésére. Ez kifejezésre juttatható azzal a sztenderd szöveggel, hogy „A felülvizsgálati kérelemben felsorolt egyéb jogszabályoknak az ügy elbírálásánál nem volt jelentőségük”. Az indokolásból ki kell tűnnie a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél érveinek is. Ezek összefoglalása azonban már bírói feladat, miként az érvek csoportosítása is az. Utóbbi megköveteli, hogy a Kúria ugyanilyen csoportosításban megadja a választ is a fél által felvetett, és az ügy elbírálása szempontjából jelentőséggel bíró jogkérdésekre. A kúriai döntés indokolásának csak azt az okfejtést kell tartalmaznia, amelyik választ ad a felek felvetéseire, de többirányú felülvizsgálati kérelem esetében csak annak a jogkérdésnek a részletes indokolását, amely a rendelkező részbe foglalt döntéshez vezetett.”

Élve az Alkotmánybíróság 42/2012. (XII. 20.) AB határozatára is figyelemmel a 2013. évi CXXXI. törvény által eltörölt kötelező jogi képviselet biztosította lehetőséggel, nyugdíjasként az alkotmányjogi panaszom alapján indult eljárásban nem kívánok ügyvédi képviseletemről gondoskodni.

Mezőcsát, 2015. február 16.

Tisztelettel

Kondrák Mihály

indítványozó

